

Vanaf de oprit links en direct weer links. Na ongeveer 1 kilometer gaan we rechts. Naar Ellerhuizen. Eerste T-splitsing naar links en dan de weg blijven volgen tot Ellerhuizerburg. Naast de brug ligt een fietsbrug. Let op oversteek drukke weg. Hier moeten we over en dan rechts. Achter de huizen langs en dan bocht naar links. Op de T-splitsing rechts. Na 20 meter weer een T-splitsing. Nu links. Munnekeweg. Op de T-splitsing links en daarna direct weer rechts. Pijpsterweg die overgaat in de Munnikeweg. Het stuk Munnekeweg – Munnikeweg is een van de oudste wegen van Groningen. De weg van het klooster van Aduard naar het voorwerk de Rodeschool bij Bedum. Munnikeweg eindigt bij de N361. We moeten hier rechts. Fietspad. We gaan nu naar Heksum dat is de eerste weg links. Letop bij het oversteken van de N361. We komen nu in het landschap van het Reitdiep.

Bij het witte huis de N361 oversteken

Reitdiep: oudste cultuurlandschap van West-Europa. Een overweldigende rust en ruimte is wat je ervaart als je vanuit de stad Groningen het weidse landschap van het Reitdiep in fietst. Dit oudste cultuurlandschap van West-Europa ademt historie; verbeeldt de strijd van de mens tegen het water. Wierdedorpen, sluizen, dijken en kolken vormen hiervan het bewijs. Maar er is meer, meer dan 2600 jaar bewoningsgeschiedenis.

Bron: <https://www.groningerlandschap.nl/natuur/reitdiep/reitdiep/>

Het Reitdiep was de muze van de beroemde Ploeg-schilders; zijn water werd in paars, geel en groen afgebeeld door deze impressionisten. En de rivier boetseerde al meanderend een adembenemend landschap. Het stroomdal van het Reitdiep is een van de oudste, best bewaarde Europese cultuurlandschappen. Niet voor niets beschermd.

Bron: <http://www.pierrecarriere.nl/reitdiep/>

Na het oversteken van de N361 lopen we naar Heksum. Een gehucht vlak voordat we het Reitdiep oversteken. Op de kruising gaan we rechtsdoor het betonpad op.

Heksum lag van oorsprong als een nederzetting aan de oevers van de oude Hunze en was een kleine havenplaats in de eerste helft van de middeleeuwen.

Bron: <http://www.landschapsbeheergroningen.nl/>

In Heksum rechtdoor het betonpad op

Via het betonpad bereiken we het Reitdiep. Hier de brug over en betonpad vervolgen. Op T-splitsing naar links. Bij het oversteken van het Rietdiep komen we op het Pieterpad. We blijven het Pieterpad volgen tot we bij Wierumerschouw weer het Rietdiep oversteken.

Wierumerschouw, Jannes de Vries

Kerk Oostum, Jannes de Vries

Pieterpad: Het Pieterpad (LAW 9) is de bekendste langeafstandswandelroute van Nederland. De route voert van Pieterburen nabij de Groningse Waddenkust naar de Sint-Pietersberg bij Maastricht en heeft een lengte van omstreeks 498 kilometer, onderverdeeld in 26 etappes. De route voert door de meest uiteenlopende landschappen en wordt onderhouden door het Nivon. Het Pieterpad is in het veld gemarkeerd met de internationaal bekende wit-rode merktekens van langeafstandswandelpaden (LAW) en staat in detail beschreven in twee wandelgidsen die worden uitgegeven door het Nivon. Op de Sint-Pietersberg sluit het Pieterpad aan op de Europese wandelroute GR5.

Bron: <https://nl.wikipedia.org/wiki/Pieterpad>

Zoals al gezegd, na het oversteken van de brug bij Heksum op de eerste T-splitsing rechts. We lopen nu naar Oostum.

Het kerkje van Oostum van een veel gebruik onderwerp van de Ploeg. Bij de kerk van Oostum werden daarom op 5 juli 2011 twee zitbankjes onthuld die geïnspireerd zijn op schilderijen van Johan Dijkstra en Jannes de Vries: Kerkje te Oostum (geschilderd in 1922) en Oogst bij Oostum (1976). Beide kunstenaars waren lid van de bekende Groninger kunstenaarsvereniging De Ploeg. De kleuren van beide schilderijen vinden we terug in de bankjes die nu bij de kerk van Oostum zijn neergezet. Ze worden gedragen door pootjes die als schilderspenselen kriskras in een pot staan: het koude blauw en rood dat Johan Dijkstra voelde bij de kerk van Oostum in de winter van 1922 en het hete geel en oranje en rozige dat Jannes de Vries ervaarde in het land rondom de kerk in de zomer van 1976. Ze dragen een zitgedeelte in de vorm van een palet, een houten plank waarop kunstschilders zoals de Ploegers hun verf in de juiste kleuren mengen als ze aan het werk zijn.

Bron: <https://www.deverhalenvangroningen.nl/>

De zitbankjes bij de kerk van Oostum

Jan Altink - Kerkje te Oostum, 1958, olieverf/doek (uitsnede).

We lopen door Oostum. Op de eerste splitsing links af en vlak voor de boerderij weer rechts.

Vlak voor de boerderij weer rechts.

Einde pad zijn we in Wierumerschouw. Op T-splitsing rechtdoor vervolgens de brug over en direct rechts. Je loopt langs de oevers van het Reitdiep. Volgende brug over en ook de daarop volgende brug over. Nu nog een paar kilometer naar Dorkwerd. Hier staat de eerste verzorging van deze ronde. Bij binnenkomen Dorkwerd direct rechts pad naar de kerk. Bij verenigingsgebouw de Hoeksteen staat de verzorging.

De verzorging bij verenigingsgebouw de Hoeksteen.

De lucht is hier even als in het geheel noordelyk gedeelte dezer Provincie, door de nabyheid der

noordzee, zeer veranderlyk, hetwelk by de inwoners niet zelden zware en langdurige verkoudheden en andere ziekten voortbrengt. Ook is de avondlucht hier in den zomer door de uitwazeming van het stilstaande en onzuivere water der slooden, zonder twyfel voor de gezondheid zeer schadelyk. Het water is hier in de slooden, over het algemeen slecht, onaangenaam van reuk en walgelyk van smaak, er wordt geen een put gevonden, die voor den mensch drinkbaar water oplevert. Het slechte water hier brengt mogelyk wel iets toe tot de langdurige en veelvuldige koortsen, waarmede de inwoners van dit dorp verschrikkelyk gekweld worden.

Bron: <https://www.groningerarchieven.nl/>

Na de verzorging rechts om de kerk heen en zandlaan op. Terug bij de doorgaande weg rechts. De weg volgen tot de N355. Aan de overkant zie je een Chinees restaurant. Hier de N355 oversteken, parkeerplaats op lopen en via de in/uitgang van de parkeerplaats naar de doorgaande weg. Hier links. Let op de volgende kilometer is een drukke weg! Ga nu eerste weg rechts. De weg slingerd door het landschap en maakt opeens een bocht naar links. In de bocht ook een betonpad. Deze moeten wij (Tichelwerkpad) hebben. Deze gaat rechtsaf, net voor de boerderij langs. Via dit betonpad kom je bij de Tichlewerkburch. Over de brug links en volg de weg naar Hoogkerk. In de verte kan je silo's van de suikerfabriek zien staan. Ons richtpunt voor de komende kilometers. Let op de weg die je nu loopt kan druk zijn. Vlak voor Hoogkerk krijg je links een industrieterrein. Op de volgende splitsing staat je tegenover de suikerfabriek.

Tegenover de suikerfabriek

Hier ga je rechts en daarna links de brug over. Daarna de tweede rechts. Je gaat nu de A7 over. Nadat je de A7 over bent ga je links. Je loopt nu op Roderwolderdijk. Deze weg is de grens tussen Groningen en Drenthe. Na het eerste huis verlaat je Groningen, je loopt nu in Drenthe. Roderwolderdijk volgen tot brug links. Deze brug over. Let op na kilometer drukke weg. Deze oversteken en dan rechts. Eerst volgende links. Dit is de ingang naar het Stadspark.

Het Stadspark in Groningen is een ongeveer 140 hectare groot park aan de zuidwestzijde van de stad in de Stadsparkwijk. Het is een gemeentelijk monument. Het park is aangelegd aan het begin van de twintigste eeuw. De aanleg van het park was een initiatief van de Groninger industrieel Jan Evert Scholten (1849-1918), die in 1909 Vereniging Het Stadspark oprichtte met als doel geld in te zamelen voor een volkspark. Ter eerbetoon werd in 1931 een monument van hem geplaatst op een prominente plek in het stadspark aan de Concourslaan. Het park werd ontworpen door de landschapsarchitect Leonard Springer, samen met de Groningse directeur van gemeentewerken J.A. Mulock Houwer. Op 19 mei 1926 vond de officiële opening plaats van het centraal in het park gelegen Stadsparkpaviljoen, waarmee een einde kwam aan de aanleg van het park, die dertien jaar had geduurd.

Bron: [https://nl.wikipedia.org/wiki/Stadspark_\(Groningen\)](https://nl.wikipedia.org/wiki/Stadspark_(Groningen))

Nu doorlopen tot de 2de brug, voor de brug rechts. Je loopt nu op de Madijk. Rechts zie je het natuurgebied / waterbergingsgebied Onlanden. Doorlopen tot volgende brug. Deze ga je over. Na enige tijd zie je linksvoor een rotonde. Hier ga je links. Je loopt nu op de Groningerweg. Nu de eerste rechts. Je loopt nu het parkeerplaats op van de Hoornseplas. Blijf rechtdoor lopen. Pad gaat naar de Hoornseplas. Bij de splitsing links. Je verlaat nu Drenthe. Nu is het weer Runn in grunn.

De Hoornseplas (ook: Hoornse Plas) is een recreatieplas ten zuiden van de stad Groningen in de gemeentes Haren en Tynaarlo. Het is gegraven tussen 1971 en 1973. De plas ligt even buiten de stad Groningen en is eigenlijk een noordelijke uitloper van het Paterswoldsemeer. De Hoornse Plas omvat een speel- en spartelvijver, zandstranden en speel- en ligweiden.

Bron: <https://nl.wikipedia.org/wiki/Hoornseplas>

Even een paar honderd meter langs het strand dan bij de bocht in het strand naar links, rotonde rechtdoor en langs het water verder. Brug over rechts en voor de flats langs. Blijf het water volgen tot houten brug. Bij de brug nog steeds rechtdoor. Op de volgende splitsing links. Je loopt nu parallel aan het Noord Willems kanaal. Eerste brug rechts over. Onder de A28 door en dan direct rechts (Bezinepomp voor extra drinken/eten). Wandelpad. Hier steeds rechts aanhouden. Het pad gaat naar het einde toe langzaam omhoog. Op het hoogstepunt maakt het pad een bocht naar links.

Blijf schelpenpad naast de weg volgen. Einde schelpenpad bereik je de Verlengde Hereweg / Rijksstraatweg. Het parcours van de 4 mijl van Groningen. Je gaat hier rechtdoor. Links van de weg is een onverharde stoep. Loop door tot je een fietspad kruist. Hier ga je rechts en daarna eerste links. Bij het witte huis. Weg tot einde volgen en dan bocht naar links en eerste rechts.

En nu eerste rechts

Nu nog 100 meter naar verzorgingspunt Yesse.

Het klooster Yesse (later ook Essen genoemd), een cisterciënzer-vrouwenklooster dat bestond van 1215 tot 1594, was gelegen op de plaats van het huidige buurtschap Essen, in het uiterste noorden van de gemeente Haren bij Groningen. Het dankt zijn naam aan de vader van Koning David (Yesse, Jesse, Isai). Er leefden dochters van gegoede families uit de stad Groningen. Daarnaast waren er vermoedelijk een of meer priesters aan het klooster verbonden.

Bron: https://nl.wikipedia.org/wiki/Klooster_Yesse

Dit is ook de eerste plek met een link naar Abt Emo (ronde 3). Op zijn Romereis heeft hij hier op heen en terugries overnacht. Hieronder citaat uit “Emo's Labyrint” van Ynskje Penning.

“Doorweekt en door en door koud bereikten ze 's middags opgelucht enkele houten gebouwen in het veen: het prille vrouwenklooster Yesse, dat in dezelfde moeilijke startfase verkeerde als Emo's Nijeklooster. De priorin heette hen hartelijk welkom. ‘Mijn broer Addo laat u groeten. Hij wenst u alle goeds toe en bovenal Gods zegen. Ik wil mij hier graag bij aansluiten, lieve nicht.’ De priorin knikte geroerd. ‘Dank u, neef.’ Ze bracht hen naar het haardvuur en deelde brood, kaas en soep rond. ‘Ik zal u het klooster laten zien en ook de meisjesschool, daarna breng ik u naar het gastenverblijf.’ In de kleine houten kapel stond op het altaar een fraai gesneden Mariabeeld met het kindje Jezus. Emo bekeek het met grote interesse. ‘Prachtig!’ ‘Een geschenk van de familie van een van onze novicen. Soms denk ik dat het huilt, maar dat zal wel verbeelding zijn.”

Het zegel van Yesse. Meenemen als bewijs dat je er bent geweest!

Tijdens het bestaan van het klooster van 1215 tot 1595 zijn er enkele mirakels gebeurd, waardoor het grote bekendheid kreeg en Essen een bedevaartsoord werd. Een gebeurtenis zou zijn over het beeld van Maria met het kindje Jezus op haar arm. Het kindje zou de kroon van zijn moeder op zijn eigen hoofd hebben gezet. En een paar dagen later weer teruggeplaatst.

Bron: <http://middengroninger.nl/node/13188>

Na de verzorging gaan we verder naar Waterhuizen. Rechtsaf bij verlaten Yesse, direct weer rechts. Volgende twee splitsingen links, rechts. Nu even opletten, vlak voordat de woonwijk begint aan je rechterhand, moeten we rechts een pad in.

Nu rechtdoor tot je niet verder kan, met de bocht mee naar links. Op de splitsing rechts. Doorlopen tot je moet kiezen links of rechts. Je gaat rechts en houdt dan steeds links aan. Je komt door een fietstunnel. Na de fietstunnel weg oversteken en fietspad rechts. Helaas nu een stukje industrieterrein. Fietspad volgen tot aan de brug. Voor de brug de weg oversteken en pad op, of onderaan de dijk volgen maar Waterhuizen. Je loopt nu langs het Winschoterdiep. Eerste brug (links) over en je bent in Waterhuizen. Vlak voor de brug aan je rechterkant “spoorwegmuseum Riekje”

Het was het best bewaarde geheim van noord Nederland! Een walhalla voor spoorwegliefhebbers in het mooie Groningen. In Waterhuizen aan het baanvak Groningen-Nieuweschans bevindt zich nog een oude blokpost! en niet alleen de blokpost was speciaal. Achter de blokpost bevond zich een prachtig stukje spoorweghistorie. Riekje Buivenga (overleden 02-2014) had daar in de loop van vele jaren (met hulp van haar man en zoon) een mooie collectie van allerlei zaken samengebracht die eigenlijk niet in beelden uit te drukken is. Door het overlijden van Riekje is de toekomst van dit museum ongewis. Tot nader bericht is het gesloten.

Youtube: <https://www.youtube.com/watch?v=mjOPSoUhInk>

Bron: <http://www.nproject.org/nl/diversen/spoormuseum-riekje-van-waterhuizen.html>

In Waterhuizen rotonde driekwart nemen richting Hoogezand. Aan de rotonde ook een cafetaria. (Drinken /Eten, tot 18:30?). Na hotel Van der Valk eerste links. Onverhard, Hesselinkslaan. Nu eerste links. Ook onverhard. Lijkt de oprit naar een huis maar na het huis is de ingang tot natuurgebied Westerbroek. We volgen het Frederikspad door dit gebied.

Brug bij Waterhuizen

Langs de landweg tussen Waterhuizen en Engelbert, ten zuidoosten van Groningen, begint volgens een bordje het Frederikspad. Dat wilde ik al een tijdje verkennen, hoewel ik er weinig van verwachtte - in de verte ronkt het verkeer over de A7 en torenen de kranen aan het Winschoterdiep uit boven de populierenplantages, maïsvelden en weilanden. Lees mee op (route in tegengestelde richting): <http://www.trouw.nl>

Aan het einde van het Frederikspad gaan we rechts. Let op kan hier druk zijn. Eerst afslag links nemen. Hier gaan we de A7 over naar Engelbert. In Engelbert bij de driesprong (Harry's Cafe) rechtdoor. Op de volgende driesprong rechtsaan houden. Na de kerk fietspad naar rechts nemen. Einde fietspad brug over en links. Overkant van de weg zie je Meerstad.

Na de kerk fietspad naar rechts nemen

Meerstad is een woonwijk die wordt gebouwd volgens een gemeenschappelijke regeling van de Groninger gemeenten Slochteren en Groningen. De naam verwijst naar de combinatie van meer en stad, maar ook naar de vier MEER-dorpen in dit gebied: Middelbert, Engelbert, Euvelgunne en Roodehaan. Op 1 januari 2013 had de eerste buurt van Meerstad (Meeroevers) 200 inwoners. Meerstad heeft, als zelfstandig dorp in de gemeente Slochteren een eigen postcode en plaatsnaam. In de stad Groningen wordt Meerstad, hoewel formeel onjuist, als onderdeel van de stad Groningen gezien.

Bron: [https://nl.wikipedia.org/wiki/Meerstad_\(Groningen\)](https://nl.wikipedia.org/wiki/Meerstad_(Groningen))

Voor je zie je in de verte een brug. Deze moeten we over. Direct na de brug rechts. We lopen nu op de linkeroever van het Damsterdiep. Na een tijdje iets naar links sluisje over een dan weer naar het Damsterdiep. Je loopt nu naar Garmerwolde. Je neemt eerste weg links, na 500 meter brug over, links aanhouden en rechtdoor de weg over. Let op: drukke weg! Na het oversteken loop je het dorp in en volgt de doorgaande weg. Je komt dan in Thesinge. Bij binnenkomst Thesinge direct rechts. Lange rechte weg. Brug over en via de doorgaande weg het dorp uit. Bij eerst T-splitsing, buiten het dorp, rechtdoor.

Thesinge is ontstaan als een veenontginningsdorp in de Centrale Woldgebied. De eerste bewoners vestigden zich in de elfde of twaalfde eeuw op een lage wierde, die werd opgeworpen om de gevolgen van bodemdaling door inklinking van het veen tegen te gaan. Op deze wierde werd aan het einde van de twaalfde eeuw het benedictinessenklooster Germaniagesticht. De oudste vermelding van Thiasingacloster in 1283 komt uit de Kroniek van Bloemhof. De naam verwijst naar de familie van een zekere Tiazo, wellicht ooit de stichter van het dorp.

Bron: <https://nl.wikipedia.org/wiki/Thesinge>

Bij de volgende T-splitsing zie je Sint-Annen al op de wegwijzers staan. Linksaf dus. Nog maar drie kilometer. Volgende T-splitsing rechtdoor. Nog een kilometer en je bent bij de centrale verzorging en de tweede ronde is gelopen.